

Titulli i lëndës: Gjuha dhe Filozofia

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë, Departamenti i Gjuhës dhe Letërsisë Gjermane
Titulli i lëndës:	Gjuha dhe Filozofia
Niveli:	BA
Statusi i lëndës:	zgjedhore
Viti i studimeve:	Viti i III-të Semestri i VI-të
Numri i orëve në javë:	2+0
Kreditë ECTS:	4 ECTS
Koha / Vendi:	Sipas orarit
Mësimdhënësi:	Prof. asoc. dr. Teuta Abrashi
Të dhënat kontaktuese:	teuta.abrashi@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës:	Lënda merret me gjuhën dhe kuptimin, me raportin midis gjuhës dhe realitetit si dhe me raportin midis gjuhës dhe të menduarit. Në fokus është kuptimi i shprehjeve gjuhësore dhe trajtimi kritik i teorive të ndryshme të kuptimit përkatësisht formave të analizës gjuhësore. Trajtohen edhe ndërlidhja e filozofisë së gjuhës dhe teorisë së shenjës gjuhësore, teoritë e kuptimit, ato për emrat e përveçëm, teoria e akteve të të folurit dhe teoritë e komunikimit.

Qëllimet e lëndës:	<ul style="list-style-type: none"> - përvetësimi i koncepteve themelore të filozofisë së gjuhës - të kuptuarit e raportit gjuhë-realitet, e raportit gjuhë-veprim - të kuptuarit e ndërlidhjes midis gjuhës dhe të menduarit
--------------------	---

Rezultatet e pritshme të nxënies:	<p>Pas përfundimit të këtij kursi (lënde) studenti do të jetë në gjendje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të demonstrojë njohuri për konceptet themelore të filozofisë së gjuhës - të demonstrojë njohje të materialeve që janë lexuar gjatë semestrit - të reflektojë në mënyrë kritike për gjuhën bazuar në teoritë e përvetësuara
-----------------------------------	--

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultate të nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	22.5
Teori/Punë në laborator/Ushtime			
Punë praktike			
Përgatitje për test intermediar			
Konsultime me mësimdhënësin	10 min	15	2.5
Puna në terren			
Testi, punimi i seminarit			
Detyrë shtëpie	1	15	15
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	3	15	45
Përgatitja për provimin final	10	1	10
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	1	2	2
Projektet, prezantimet, etj.	30 min	1.5	0.5

Total		97.5:25 = 3.9 4 ECTS
Metodat e mësimdhënies:	Studentët janë të obliguar t'i lexojnë materialet përkatëse para orës. Mësimdhënia dhe mësimnxënia nuk do të shihen të ndara prerash, sipas procedurave rigjide, por do të jenë vazhdimisht të ndërlidhura me njëra tjetrën, si marrje dhe dhënie e ndërsjellë, që i ofrojnë mundësi secilit student të marrë pjesë në këtë proces dhe të japë kontributin personal në prodhimin e vazhdueshëm të dijes.	
Metodat e vlerësimit:	Kufiri i kalueshmërisë së lëndës është 50%. Vijueshmëria e studentit 10%; Aktiviteti në orë 10% Provimi 80% Provimi: Provimi përmbledhës në afatin e provimeve. Provimi është vetëm me shkrim	
Literatura primare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ligjëratat të përgatitura nga prof.ass.dr.Teuta Abrashi 2. Galliker, Mark (2013): Sprachphilosophie. Tübingen: A. Francke UTB 3. Fill, Alwin Frank (2012): Linguistische Promenade, Münster: LIT Verlag 4. Pfister, Jonas (2011): Texte zur Sprachphilosophie. Stuttgart: Philip Reclam jun. 5. Betram, Georg W. (2011): Sprachphilosophie zur Einführung. Hamburg: Junius 6. Leiss, Elisabeth (2009) Sprachphilosophie. Berlin/ New York: Walter de Gruyter 7. Teichert, Dieter (2006): Einführung in die Philosophie des Geistes. Darmstadt: WBG 	
Literatura sheshtë:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coseriu, Eugenio (2003): Geschichte der Sprachphilosophie. Tübingen: A. Francke UTB 2. W. Lycan (1999): Philosophy of Language, Routledge 3. Whorf, Benjamin Lee (1963): Sprache. Denken. Wirklichkeit. Beiträge zur Metalinguistik und Sprachphilosophie. Hamburg: Rowohlt 4. Wittgenstein, Ludwig (1984): Philosophische Untersuchungen. In: ders., Tractatus logico-philosophicus. Tagebücher 1914–1916. Philosophische Untersuchungen. Frankfurt/Main: Suhrkamp 	

Hartimi i planit mësimor	
Java	Titulli i ligjëratës
Java 1:	Sprachphilosophie und Sprachwissenschaft
Java 2:	Sprache repräsentiert die Welt. Sprache als Erkenntnisinstrument – die Einheit von Sprache, denken und Wirklichkeit (Aristoteles, Platon u.a.)
Java 3:	Sprache als Repräsentation von Gedanken – die Allgemeinen Grammatiken, (die Grammatik von Port- Royal, Rationalismus, Kant: Kritik der reinen Vernunft)

Java 4:	Philosophie der idealen Sprache Theorie von Sinn und Bedeutung: Gottlob Frege
Java 5:	„linguistic turn“ (Carnap: Begründung der Analytischen Philosophie) Intension und Extension – die Semantik möglicher Welten
Java 6:	Philosophie der normalen Sprache Die Gebrauchstheorie der Bedeutung: Ludwig Wittgenstein Sprechakttheorie – Bedeutung und Handlung: John Austin
Java 7:	Sprache und Wahrheit
Java 8:	Naturalistische und neuere subjektivistische Bedeutungstheorien
Java 9:	Bausteine der Sprache – Bedeutungstheorien für singuläre Terme Grundlagen einer Semantik singulärer Terme: Definitionen und Adäquatheitsbedingungen
Java 10:	Sprache und Erkenntnis - Mit der Semantik gegen den Skeptizismus
Java 11:	Sprache und Sein - Ontologische Verpflichtungen
Java 12:	Sprache und Moral
Java 13:	Begriffe als Bedeutungen von Prädikaten
Java 14:	Ein neuer Grundansatz in der Sprachphilosophie: Der Inferentialismus Robert Brandons .
Java 15:	Die Beziehungen von Sprachphilosophie und Linguistik

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

Studentët janë të obliguar t'i vijojnë ligjëratat dhe ushtrimet. Nuk tolerohen më shumë se tri mungesa gjatë semestrit. Detyrat që dalin nga këto orë mësimi janë të obligueshme dhe pjesë e vlerësimit të përgjithshëm të studentit. Plagjiatura dhe kopjimi në provime dhe punimet e tjera me shkrim janë të dënueshme. Në rastet e tilla studenti i nënshtrohet masave disiplinore, siç parashihet me rregulloret e UP-së.